

Zwarte Spechten gezenderd op de Brabantse Wal

Zoals jullie in het laatste Sovonnieuws konden lezen schreven Willem van Manen en Wolf Teunissen dat Sovon dit jaar enkele Zwarte Spechten op de Brabantse Wal wil uitrusten met zender en datalogger: [Meer onderzoek naar de Zwarte Specht](#). Die methode wordt gebruikt om uit te vinden waar en wanneer de Zwarte Spechten voedsel zoeken. Het gaat niet goed met die soort en een tekort aan mieren, zijn stapelvoedsel, zou één van de oorzaken kunnen zijn. Christian Brinkman, die vorig jaar kenmerken van hun leefgebied op de Brabantse Wal onderzocht, had ons daarom gevraagd om slaapplekken of actieve nesten door te geven.

Bij een bezoek in maart aan een beukenlaan waar vorig jaar drie jongen succesvol uitvloegen, bleken verse spaanders onder het oude nestgat te liggen. Dat geeft aan dat de woning verder was uitgediept. En Robert Kraaijeveld had een paar dagen later een vrouwtje uit de holte zien koekeloeren: ze gebruikte de holte dus als nestplaats of als

slaapplek. Die informatie was doorgegeven aan Christian.

Om te checken of er nog activiteit van de spechten te bespeuren viel, fietste ik op de zonnige ochtend van zaterdag 7 april nietsvermoedend het pad naar de laan met het nest in. Meestal is dat pad verlaten, soms worden er 's ochtends honden uitgelaten, maar auto's zie je er nooit. En nu stond er ineens een knalrood, voormalig brandweerbusje. Het bleken Christian, Frank Majoor (ringer, Sovon) en een stagiair van de Bosbouwhogeschool in Velp te zijn.

Ze hadden juist een aantal mistnetten op hoge palen geïnstalleerd in de buurt van het nest. Daarna werd een opgezet vrouwtje Zwarte Specht achter de netten naast een luidspreker met afstandsbediening gepositioneerd. Een vrouwtje Zwarte Specht heeft niet zo'n opvallend rode pet als een man. Om dat te verhelpen was haar kruin opgesmukt met een strip felrode plastic isolatietape.

Frank heeft de opgezette vrouw met plastic kunstkuif naast de luidspreker gezet.

Het apparaatje met de twee antennes moet aan de staartpennen worden gefixeerd.

Toen de hele opstelling klaar stond, verborgen we ons op de voorbank van de brandweerbus. Christian kon vandaar het nest net in de gaten houden. Nadat een groep wandelaars met honden was gepasseerd werd de luidspreker met geluiden van de Zwarte Specht gestart. Daarop keek het vrouwtje af en toe uit het gat. Ze had blijkbaar geen interesse om op het geluid af te gaan, wat erop kan duiden dat ze al aan het broeden was. Kennelijk was het mannetje niet in de buurt, misschien was hij wel op kilometers afstand aan het foerageren. Er gebeurde helemaal, helemaal niets....

Maar na zo'n 25 min dook hij toch ineens op bij de nestboom. Van daar vloog hij direct nieuwsgierig op het geluid af, landde in een boom naast de luidspreker. Daarbij miste hij één van de netten op een haar. Zou het vangen wel lukken? Toen kreeg de man de opgezette concurrent met de felrode 'Donald Trump' kuif in het vizier. Daarvan raakte hij helemaal geagiteerd en stormde erop af. Een fractie van een seconde later spartelde de Zwarte Specht in één van de mistnetten.

Frank Majoor stoot er op af, en peuterde hem zo snel mogelijk uit het net. De ogen van de vogel werden afgedekt om de specht te kalmeren en hij kreeg meteen een aluminium ring om zijn poot. Wolf Teunissen (Sovon) was ook ter plekke gekomen om mee te helpen. Daarna werd een 'data logger' met zender, batterij en een zonnecel met 'tie raps' en contactlijm aan twee staartpennen bevestigd. Dat apparaatje weegt 3 gram, maar kost meer dan een middenklasse kijker. Als de batterij voldoende is opgeladen, dan legt de datalogger heel frequent de GPS positie van de vogel en de tijd vast. De zonnecel moet de batterij op spanning houden. Met het signaal dat het apparaatje uitzendt is hij met een richtantenne terug te vinden. Dat is nodig om de gegevens uit te kunnen lezen. Hoe dan ook laat het apparaatje los als de vogel zijn staartpennen kwijtraakt tijdens de rui. Maar mogelijk verliest de vogel het al eerder als de lijm of 'tie raps' loslaten. En dan moet de zender weer op te sporen zijn.

Na gewogen te zijn, werd de specht losgelaten. Hij vloog meteen naar een stam om daar een tijdje uit te puffen. Na een tiental minuten verdween hij uit het zicht. Diezelfde ochtend is in de

buurt van Ossendrecht nog een tweede man gezenderd. Nu maar hopen dat de zenders het naar

behoren doen en dat hun data uitgelezen en geanalyseerd kunnen worden.

Hidde Bult, Putte 23 april 2018

De vogel wordt gewogen en losgelaten, en landt beduusd op een stam.

Links is de zender met twee antennes nog goed te zien, rechts is het apparaat verscholen onder de vleugels. Dat is voor de zonnecel niet gunstig.